

LEXNOVA NYHETER

Förlorar godkännande som revisor efter ”systematiska försummelser”

Publicerad
28 NOV 2023

En man förlorar godkännandet som revisor sedan han brustit såväl i rollen som ställföreträdare i ett revisionsbolag som i rollen som revisor genom att åsidosätta de skyldigheter som penningtvättsregelverket kräver av en verksamhetsutövare samt god revisionsssed. Revisorsinspektionen anser att hans upprepade försummelser framstod som närmast systematiska.

En revisor var ensam styrelseledamot i det revisionsföretag där han utövade sin revisionsverksamhet. Han var revisor i fem aktiebolag; ett servicebolag, ett städbolag, ett fastighetsbolag, ett entreprenadbolag och ett byggbolag. Revisorsinspektionen utredde huruvida han uppfyllt sina skyldigheter enligt penningtvättslagen samt följt god redovisningssed.

I revisionsföretaget hade revisorn inte sett till att det fanns en allmän riskbedömning. Riskbedömningen och ett utdrag ur kvalitetspolicyn som revisorn skickat in innehöll inte någon individualiserad utvärdering av revisionsföretagets verksamhet. Det fanns exempelvis ingen bedömning av om revisionsföretagets olika tjänster kunde användas för att dölja förekomsten av penningtvätt eller kundstock som revisionsföretaget hade eller till geografiska faktorer, trots att detta var särskilt påkallat i fråga om revisionsföretaget.

Eftersom dokumenten alltså inte på något sätt identifierade eller analyserade risken för att revisionsföretaget och dess verksamhet kunde utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism, utgjorde de inte en sådan allmän riskbedömning som penningtvättslagen kräver. Genom att inte tillse att revisionsföretaget hade en allmän riskbedömning hade revisorn brustit i sina skyldigheter enligt penningtvättslagen.

De rutiner som han gav in var upprättade år 2014 och hade inte uppdaterats därefter. Detta trots att det varit påkallat mot bakgrund av förändringar bland medarbetarna på det egna revisionsföretaget såväl

som en helt ny lag om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism år 2017. Vidare ansåg inspektionen att rutinen att en extern jurist ska kontaktas före rapport till Polismyndigheten kunde ifrågasättas. Skälet till det var att en rapport ska lämnas utan dröjsmål så snart en verksamhetsutövare har skälig grund att misstänka att det rör sig om penningtvätt eller finansiering av terrorism eller att egendom annars härrör från brottslig handling (se 4 kap 3 § penningtvättslagen). Det var därför inte lämpligt att ha en rutin som riskerar att fördröja detta utan att det är motiverat i det enskilda fallet. Vidare hade revisorn inte visat att han deltagit i en sådan utbildning som penningtvättsregelverket kräver.

Genom att inte hålla revisionsföretagets rutiner uppdaterade och inte heller vidta de åtgärder som han varit skyldig att vidta avseende utbildning har han handlat i strid med regelverket på penningtvättsområdet.

Av anteckningar i revisionsdokumentationen för servicebolaget framgick att 44 000 kronor enligt en person som representerade bolaget avsåg en ”kommersiell fordran”. Revisorn hade inte inhämtat några andra revisionsbevis avseende vad fordran avsåg, vem som var motpart eller om fordran hade reglerats vid tidpunkten för granskningen eller om han i övrigt utförde några granskningsåtgärder avseende fordrans existens, riktighet och värdering. Det framgick heller inte vad som menades med ”kommersiell”.

Fordran utgjorde i stort sett bolagets enda bokförda tillgång. De åtgärder som revisorn vidtagit var enligt Revisorsinspektionens mening inte tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis för att godta fordran. Eftersom fordran uppgick till ett för bolaget väsentligt belopp, saknade revisorn därmed grund för att tillstyrka fastställandet av bolagets resultat- och balansräkningar. Genom att likväl göra det hade han åsidosatt god revisionsbedömning.

Revisorn hade i sin revisionsdokumentation angett att han var vald som ”tillfällig revisor” och att bolaget var ”vilande”, alltså inte bedrev någon verksamhet. Ett kontoutdrag visar dock insättningar på företagets bankkonto om sammanlagt 407 000 kronor och utbetalningar om sammanlagt 450 139 kronor. Han fick information om att dessa transaktioner avsåg utlägg som inte hörde till någon verksamhet tillhörig bolaget.

Han vidtog dock inte några andra åtgärder eller inhämtade några revisionsbevis i syfte att verifiera riktigheten i denna information. Enligt Revisorsinspektionens uppfattning fanns det mot bakgrund av transaktionerna på bank-kontot anledning för honom att utöka och fördjupa granskningen av dessa transaktioner och att undersöka om det fanns ytterligare transaktioner. Utan sådan ytterligare granskning saknade han grund för slutsatsen att bolaget inte bedrev någon verksamhet. Genom att underlåta att göra sådan ytterligare granskning hade revisorn åsidosatt god revisionsbedömning.

Servicebolaget hade en styrelseledamot och en suppleant. En tredje person förekom dock på flera ställen i revisionsdokumentationen. Det fanns dock inget i dokumentationen som utvisade att revisorn utrett huruvida bolaget hade en verklig huvudman. Han fick heller inte del av bolagets aktiebok. Det fanns inte heller någon dokumentation av att revisorn kontrollerade huruvida kundens företrädare eller kundens verkliga huvudman var en person i politiskt utsatt ställning. Slutligen saknades information om vilken kundriskprofil som revisorn åsatte kunden.

I förevarande fall fanns det på grund av ovan omständigheter anledning att räkna med en förhöjd risk för penningtvätt i uppdraget. Trots detta bedömde revisorn risken som enbart låg. Genom att underlåta att göra en korrekt bedömning av risken i uppdraget samt hade revisorn brutit i sina skyldigheter enligt

penningtvättslagen.

I fråga om städbolaget hade revisorn inte presenterat dokumentation som gav stöd åt att han genomfört kontroll av kundens och företrädarens identitet innan han ingick affärsförbindelsen. Vidare var det inte visat att han utredde person i politiskt utsatt ställning, koppling till högriskredjeland eller kundens riskprofil. Genom att inte vidta dessa åtgärder hade revisorn brutit i sina skyldigheter enligt penningtvättslagen.

Utredningen i fråga om fastighetsbolaget var väsentligen densamma som i fråga om städbolaget. Även i detta fall hade revisorn på likartade sätt brutit i sina skyldigheter enligt penningtvättslagen.

Gällande entreprenadbolaget och byggbolaget hade revisorn antecknat att kontrollen av kunderna hade gjorts i Creditsafe. Det fanns emellertid ingen dokumentation som styrkte denna uppgift. Vidare hade inte utretts person i politiskt utsatt ställning, koppling till högriskredjeland eller kundens riskprofil eller att han genomförde någon fortlöpande uppföljning.

Byggbolaget hade ökat sin omsättning kraftigt och ägarförhållandena hade ändrats. I detta läge var revisorn skyldig att agera och vidta fler och skärpta åtgärder. Genom att inte vidta dessa åtgärder hade revisorn brutit i sina skyldigheter enligt penningtvättslagen.

Sammanfattningsvis hade revisorn brutit i såväl rollen som ställföreträdare för ett revisionsföretag som i rollen som revisor genom att åsidosätta de skyldigheter som penningtvättsregelverket kräver av en verksamhetsutövare samt god revisions sed. Han meddelas därför en disciplinär åtgärd.

Revisorsinspektionen framhåller att möjligheten att tvätta kriminella brottsvinster eller finansiera terrorism är systemhotande. Syftet med penningtvättslagen är att förhindra att finansiell verksamhet och annan näringsverksamhet utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism och de i lagen utpekade verksamhetsutövarna har ett särskilt ansvar i detta hänseende. Det är tydligt att revisorer kan utnyttjas för penningtvätt eftersom deras tjänster kan ge en kvalitetsstämpel på finansiella rapporter eller transaktioner som ingår i ett kriminellt affärsupplägg. Detta innebär att en revisor kan användas som "dörröppnare" och ge kriminella upplägg en synbar legitimitet.

En revisors underlåtenhet att följa penningtvättsregelverket måste mot denna bakgrund i sig bedömas som allvarlig. I detta fall har revisorn i samtliga de fem bolag underlåtit att följa penningtvättsregelverket; hans försummelser framstår därför som närmast systematiska. Till bilden hör att det i flera av bolagen förekom riskindikationer som i själva verket borde ha föranlett honom att göra en utvidgad granskning.

Revisorsinspektionen beaktar också att FAR:s kvalitetsnämnd för revisionsverksamhet i december 2019 underkände revisorn vid en kvalitetskontroll. Revisorsinspektionen meddelade honom en varning den 6 november 2020 med hänvisning till ett flertal brister i hans revisionsarbete.

Revisorsinspektionen bedömer sammantaget omständigheterna som synnerligen försvårande. Som en följd av det ska mannens godkännande som revisor upphävas och beslutet om upphävande gäller omedelbart.

Viktoria Silfverplatz

Instans: Övriga instanser

Rättsområden: [Tillstånd och tillsyn](#), [Revision och granskning](#)

LEXNOVA NYHETER

Juridisk nyhetsbevakning och rättsdatabas

Blendow Lexnova är Sveriges mest omfattande juridiska nyhetstjänst. Vår bevakning innefattar rättsfall, lagstiftning och förarbeten inom samtliga rättsområden. Genom skräddarsydda bevakningsprofiler säkerställer du kontinuerlig uppdatering av rätt information och slipper nyhetsflöden som inte berör dig.

Läs mer på lexnova.se/nyheter